

LBRIS

We know
books

IONEL TEODOREANU
La Medeleni

**

Drumuri

LITERA
București

Cuprins

PARTEA ÎNTÂIA

I. Sfârșitul unui an școlar.....	9
II. „Il était un petit pommier“	64
III. Escapada Olguței	113

PARTEA A DOUA

I. O noapte.....	193
II. O zi	241
III. O noapte.....	324

PARTEA A TREIA

I. Ioana Pallă	357
II. Rodica	419
III. Monica	473
IV. Titlul romanului	502
V. Tânărul romancier.....	524

I

Sfârșitul unui an școlar

Deși plină de școlari, vasta clădire a Liceului Lazăr din București amuțise. Din ea nu s-auzeau decât zvonurile de-afară: geamătul lung al tramvaielor; vociferările ritmice ale oltenilor cu zarzavaturi, fructe și cărbuni; și în răstimpuri, prin flacăra albă a verii, corul crud și anarhic al vrăbiilor din Cișmigiu.

Mai bine de cinci sute de penițe porniseră cruciada ultimelor teze ale anului, alungate de aceeași teroare – corigența sau repetenția – călăuzite de același fanatism: cucerirea vacanței fără de griji.

În toate clasele, mirosul acid al cernelii stăpânea – mai presus de celelalte – ca prezența unui destin. De pe catedre, dominând șirurile spinărilor aplecate, zeii didactici – îndeobște sluți, nerași, cu ochelari călări pe triste nasuri – aveau expresia enigmatică a zeilor autentici.

Fițuicile circulau pe sub pupitre, se tupilau sub sugătorile imprimare cu tabla înmulțirii, pândeau sub filele caietelor liniate și emoționate – agere și clandestine ca șopârlele – răsărind dintr-o manșetă cu inscripții microscopice, din crăpăturile atavice ale băncilor sau din alte tainițe intime. Când și când, ușa vreunei clase se deschidea cu o încetineală leșinată

și se închidea patetic, izgonind pe coridor un mic Oedip în uniformă, prins cu fițuica în caiet, cu cartea pe genunchi sau aplecat famelic pe caietul vecinului. Și corul antic al tăcerii murmura-n urechile urechite în prezent și viitor: „Repetent... repetent... repetent...”

Alteori, o ușă izburcea în lături și se-nchidea pocnind ca un aplauz formidabil, făcând loc școlarului palid de emoție, care, cu gestul scenic al *Damei cu camelii*, ținea pe față batis-ta copios carminată cu sângele unei sticlute de cerneală roșie...

Clasa VII-a modernă analiza poezia *Melancolie* – „Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă, prin care trece albă re-gina nopții moartă” – cu o viteză păgubitoare în primul rând ortografiei, călcată la toate virajurile gramaticale, ca o vulgară găină sau găscă pe șosea.

Tinerii comentatori ai melancoliei eminesciene se desfătau ca la lectura unor stihuri de Topârceanu, rezervându-și masca melancoliei pentru tezele științifice, îndeosebi pentru cea de la matematici.

Profesorul de literatură se uita pe fereastră, fredonând min-tal o arie din *Văduva veselă*. Purta o lavalieră la fel cu a lui Maximilian din *Fire de artist*, și avea numai douăzeci și șase de ani. Pe bulevard treceau cu pași dănțuitori fete cu bluze de vară... și pe caiete „regina nopții moartă”.

Dan Deleanu,
Cl. VII-a m.

Iscălitura din josul paginii scrisă în cursive torențiale era abia schițată, ca pe recipisa unei telegrame urgente.

Dănuț se uită la ceasul-brățară, descoperindu-l cu o brus-că mișcare a brațului: unghiul drept al minutarelor arăta trei jumătate. Se aplecă la urechea camaradului de bancă.

– Mircea...

– ...? clipiră ochii bruni, smulgându-se din decorul nocturn al *Melancoliei* cu un reflex de lună și o iluminare parcă.

- ... eu plec. Ia-mi tu geanta. Ne întâlnim acasă.
- Nu m-aștepți? se alarmă Mircea, întorcând condeiul.
- Nu pot. Nu mai pot. Vreau să știu tot. Să se sfârșească odată.
- Cum? Te duci *acolo*?
- Da.
- Și scrisoarea?
- Rupe-o.
- ... Asta nu. Eu o duc.
- Am spus nu.
- Dan!
- Nu te-amesteca.

- Dan, te-ai jurat! se încruntă Mircea cu ochi serioși și o subită roșeață în obraji.

- Am să-mi calc jurământul... Nu te uita așa!... Tu... „n-ai iubit“, continuă în gând Dănuț, intimidat și exasperat de disprețul ironic al camaradului său.

- Pentru o astfel de *femeie*?
- Mircea!
- Ssst! șușuiră glasuri indignate.

Izbind pupitrul și aruncând o privire de sfidare întregei clase, Dănuț se ridică din bancă, spătos, zvelt și ondulat în ușoara uniformă de camgar. Înaintă spre catedră, febril, urmărit de priviri nedumerite: Dănuț era printre premianții clasei. Și e o axiomă pentru orice elev bun că o oră e cu totul neîndesulătoare pentru întocmirea unei teze destinate notelor majore, mai ales la română, unde „scrii tot ce-ți trece prin cap“.

- Ai și isprăvit, Deleanu? întrebă profesorul, ritmându-și întrebarea și gestul – din distracție – pe aria de operetă fredonată până atunci.

- Da, domnule profesor.

Aruncă spre ușă o privire semnificativă.

- Cum s-ar zice: „veni, vidi, vici...“, intonă profesorul cu familiaritatea cantabilă a chelnerilor de berărie când se avântă plesnind din șervet, c-un „vine, vineeee...“

– Hî! zâmbi Dănuț condescendent.

– Ce zici, Deleanu, despre Eminescu al nostru? Genial poet: ai? Are un ce aparte...

Dănuț strânse pumnii cu o vigoare sportivă.

– Îmi permiteți să plec, domnule profesor... Știți, căldurile! răsuflă el, trecându-și batista peste fața nădușită glacial.

– Poftim, poftim.

Dănuț se înclină scurt și se smuci spre ușă, lăsând în urmă-i plutirea de parfum tulburătoare și impudică a adolescenților impregnați de intimitatea unei femei cochete.

Profesorul aspiră cu nări viguroase parfumul evocator și, netezindu-și mustăcioara cu un deget, începu să fredoneze o arie din *Fetița dulce*. Totodată deschise caietul zvârlit pe marginea catedrei și, aruncând o privire distrată pe teza indescifrabilă – cu satisfacția înduioșată a chefliilor care nu se uită la bacșiș –, puse un zece apăsător cu creion roșu, notă care ignora și conținutul tezei, și *Melancolia*, dar care aplauda superlativ pulpele grăsuțe și *dessous*-urile roze ale Floricăi Florescu în *Fetița dulce*.

Mircea Balmuș,
Cl. VII-a m.

Toată revolta lui Mircea se descărcă în iscălitura aruncată în mijlocul filei, sub teza neisprăvită, făcând, alături de corectitudinea fină a rândurilor de mai sus, efectul dezordonat al trăsnetului într-un impecabil parc englezesc.

– Și dumneata, Balmuș? Ce-ați pățit azi? se minună profesorul, consultându-și ceasul.

– Sunt cam indispus, domnule profesor, răspunse Mircea așezându-și teza sacrificată peste teza lui Dănuț.

Trecu în goana mare prin coridorul pustiu. Coborî scările, vârtej. Îl ajunse pe Dănuț dincolo de bulevard.

– Dan! Dan!

– Ce *mai* vrei?

– ... Ești supărat pe *mine*!

Se priviră ochi în ochi. Dănuț sfida.

Ceva mai înalt și mult mai voinic decât Mircea și decât toți camarazii lui – chiar decât repetenții mustăcioși – Dănuț avea în schimb o față copilăroasă, cu toate că în jurul ochilor i se inelau, viorii, cearcănele dragostei. Izgonită din trup, copilăria stăruia delicat în rotunjimea lină a obrazilor, în puritatea feminină a bărbiei și a gâtului, și în entuziasmul fraged al mâniei cu reflexe de violetă pe fruntea cu o vână răzvrătită. Mișcărilor sportive și conturul hotărât al trupului îi dădeau o energie aparentă, atenuată, dacă nu dezmințită, de dulceața molatecă a ochilor castanii. Roșeața mânilor se învecina cu izbucnirea lacrimilor pe obrazii lui Dan – încă Dănuț.

– Ascultă, Mircea, începu el îndoindu-și cu un gest familiar liceenilor cozorocul chipiului; Adina, orice s-ar întâmpla, și orice-ai gândi *tu*, nu-i o *femeie*. *Bonjour*.

Cotind pe o stradă laterală se îndepărtă cu pași elastici, întrecând pe rând pe toți trecătorii.

„Asta înseamnă că eu sunt un măgar!“, monologă Mircea.

Un tramvai, venind dinspre Cotroceni, se opri la halta apropiată. Mircea se repezi într-acolo. C-un picior pe scară șovăi. Întoarse capul în direcția lui Dănuț. Îi zări mersul aplecat și nervos ca și scrisul.

„Du-te cu tramvaiul; du-te cu tramvaiul“, șoptea îndârjită demnitatea lui Mircea.

Totuși, numai demnitatea lui luă tramvaiul. El se luă după Dănuț, săltând cele două genți școlare care-i împovărau brațul.

„Ca un hamal!“, se batjocori singur ștergându-și cu podul palmei broboanele de nădușeală.

„Așa îți trebuie“, gândi el, întrebuițând pronumele la persoana doua, ca și cum în felul acesta ar fi stabilit o distanță între Mircea Balmuș, care se lăsa jignit fără să reacționeze, și glasul critic care, neatârnat, înfiera această nedemnitate.

Arșița se abătuse ca o migrenă colectivă asupra trecătorilor congestionați și lenți. Câinii scoteau limba; oamenii batiștele. Pe acoperișul caselor s-ar fi putut prăji cafeaua.

Soarele ardea atât de intens încât pierise, alb, ca un viscol, în cerul scânteietor.

Bucureștiul aștepta noaptea ca o ploaie.

Vioiciunea agresivă a lui Dănuț și graba lui Mircea după el contrastau atât de categoric cu ritmul lănced al străzii, încât un trecător triplat de pântec, cu un carton de înghețată într-o mână, umbrela deschisă în cealaltă și o popească batiștă atârnată de guler ca o bavetă, se întoarse după ei, exclamând suav:

– Oh! Tinerețe! Tinerețe!...

*

Zărind vitraliul albastru al vestibulului, Dănuț începu să alerge de-a binelea. Smuci în lături portița de fier. Cânele îl cunoștea. Îl cunoștea și băcanul de peste drum.

– Asta-i ă! dă inimă! Hă-hă!

La auzul epitetului aruncat în gura mare, ca o exclamație la teatru, din galerie, Mircea nu îndrăzni să treacă prin fața băcăniei. Se opri pe loc, profund umilit.

Dănuț sună autoritar, lung, privind dușmănos tăblița de metal înșurubată în zid, deasupra cutiei de scrisori.

o	MICHEL STEPHANO	o
	<i>Căpitan</i>	
	<i>din Marina Comercială</i>	
o		o

Tăblița aceasta îi amintea sarcastic ziua și clipa cea mai încântătoare a vieții lui... Luase premiul întâi la concursul de patinaj, sub ochii Adinei, în aclamațiile frenetice ale Liceului Lazăr. O după-amiază întreagă patinaseră împreună, înfruntând viscolul. Spre seară o întovărășise acasă, călăuzind-o cu brațul în jurul mijlocului prin troienele viforoase.

În fața ușii, Dănuț se descoperise ceremonios.

– *Je vous baise les mains, madame.*¹

– *Comment? Vous n'entrez pas, cher monsieur?*²

Îi venise să fugă cu fericirea inimii lui... Atunci zărise, la lumina becului electric, tăblița. Șoptise, cu ochii plecați și glasul răgușit.

– *J'ai peur, madame, e déranger monsieur votre mari!*³

– *Mais je suis seule, mon petit page... Il est à l'étranger.*⁴

Dănuț amețise, îngropat parcă sub trandafiri. Toți fulgii ninsoarii oglindeau sclipirea dinților mărunți.

Intrase...

Acum aștepta.

Și-i venea să smulgă și să calce în picioare tinicheaua tutelară a acestui ridicol Michel Stephano *qui était toujours à l'étranger*⁵.

Sună din nou: ascuțită vibrație a soneriei. Nici un răspuns. Bătu cu pumnul în lemnul ușii, apoi în geamuri. Parcă se zărea o mișcare printre perdelele ușii din față. Uitându-se mai bine, nu zări nimic, apoi zări oglindindu-se în geamuri – holbată diform de curiozitate – figura băcanului și, față în față, umilitoare, uniforma lui de licean.

Scutură clanța, aprig, ca pe o mână sensibilă. Nimic. Casa cu stururile trase era mută, închisă, ostilă.

În goana mare înconjură fațada și intră prin atenanse. Îl întâmpină brusc, răsărind de după bufet, pe jumătate speriată, pe jumătate cochetă și zâmbitoare, Aneta. Își friza cu degetele neliniștite, când danteluțele șorțului, când șuvițele bretonului.

– Nu-i acasă, domnișorule: plecă la Sinaia.

Dănuț se făcu palid.

– A plecat?

¹ Sărut mâinile, doamnă (în limba franceză)

² Cum? Nu intrați, dragă domnule? (în limba franceză)

³ Mi-e teamă, doamnă, să nu-l deranjez pe soțul dumneavoastră! (în limba franceză)

⁴ Dar sunt singură, micuțul meu paj... El este în străinătate. (în limba franceză)

⁵ ... care era mereu în străinătate (în limba franceză)

– Da, domnișorule.

– Nu se poate... Minți. De ce nu mi-ai deschis?

– Dormeam, domnișorule.

– Minți. Ce-i acolo? Pentru cine? vociferă Dănuț, arătând cu degetul pe bufet portocalele tăiate, alături de două pahare aburite.

– Pentru mine, domnișorule. Mă jur, na! Să nu mai ajung... Dacă ți-e poftă, răcorește-te c-o lemonată.

– Aneta!

– Zău, domnișorule!

– Minți! Am să-ți arăt că minți. Toți spuneți minciuni, nu mai minciuni...

– Stai, domnișorule. Nu se poate... e închis, gângăvi Aneta, așezându-se energic în fața ușii.

Dănuț o apucă de umăr vroind s-o înlătore. Aneta îl cuprinse de mijloc, înnodându-l cu brațele, lipindu-și obrazul de fața lui. Se scutură, dar brațele ei îl strângeau din răspuțeri.

– Ce-i asta?!... Vai, Dănuț! *Avec les bonnes! Oh! mon petit!*¹

Aneta își frământa șorțul, legănându-se ușor din șolduri, în atitudinea clasică a subretelor de operetă surprinse de stăpânele lor umblându-le la pudră.

– Asta-i o infamie! gemu Dănuț, smulgând de gulerul tunicii, sufocat. Vreau să-ți vorbesc.

– Poftim.

– În fața Anetei!!

– Aneta, du-te afară.

Dănuț se așeză pe un scaun de lângă masă, cu mâna pe frunte.

– Te rog, descoperă-te!

Lovind cu podul palmei în cozoroc, își aruncă jos chipiul și, înfrânt de căldură, de alergătură și de atâtea emoții, își lăsă brațele pe masă și capul pe brațe, așteptând dezlegarea tuturor nenorocirilor.

¹ Cu servitoarele! Oh! micuțul meu! (în limba franceză)

În liniștea bruscă, muștele încleiate pe spirala atârnată de lampă murmurau cu o surdă frenezie.

Adina Stephano își pături una peste alta aripile chimonoului brodat cu crizanteme ruginii, acoperindu-și trupul gol și bătăile inimii.

Deși abia lunecase din aprigi dezmierdări, era proaspătă și luminoasă ca o mandarină descojită. Părea pulverizat cu ilari-tăți de aur vaporos chipul roz, cu nasul mic și ștregărește cârn, și buza cea de sus tot cârnă, și părul roș și-atât de creț, încât Dănuț spunea că graseiază ca și glasul.

Era mică: abia întrecea umărul lui Dănuț, cu tocuri cu tot, dar prea vivace pentru a da răgaz ochiului să o cuprindă. Și avea ochii mirați, de mari ce erau, verzi, umezi, răcoroși.

Aruncă o privire asupra lui Dănuț: niciodată nu-l văzuse în uniformă. Își culcase fruntea pe brațe ca un școlar furat de somn pe când își face lecția. Capul aplecat – numai reliefuri castanii – descoperea curba inocentă a gâtului și o gropiță împrejmuțată de vârtejurile părului.

Se aplecă asupra lui. O sărutare, castă la început, stărui, înfrigurând spinarea aplecată. Dănuț se scutură. Adina se dezlipi, privind, cu capul aplecat pe o parte, urma roșie, ca o verită gata să culeagă încă o alună, dar speriată și desfătă de picurul celor care cad... Se răzgândi. Își strânse din nou chimonoul desfăcut. Întâlnind oglinda bufetului, se aplecă, întinzând buzele, ciufulindu-și părul pe tâmples, pieptănându-și sprânce-nele, cu gesturi iuți, mărunte, mandolinate parcă.

Obrajii lui Dănuț ardeau ca și respirația. O simțea mișcându-se după clămpănitul minuscul al papucilor cu tocuri înalte. Căldura de fâneată a parfumului atât de cunoscut, insinuându-i-se pe față, îi destăinuia goliciunea întâiului trup de femeie pe care adolescența lui își culcase obrazii și trupul naiv.

Cunoștea vânătaie tainice: umbrele întârziate ale sărutărilor grele. Cunoștea dezmierdările lungi de-a lungul pulpelor îmbietoare până acolo unde pielița e dulce, grasă și fierbinte

ca a renglotelor în arșița de iulie. Și cunoștea dura elasticitate a sânilor zvâcnind în mâinile lui mai goi decât orice goliciune, rotunzi ca însuși fructul dezmierdării mânilor crispate. Și cunoștea vârtejul curbelor aceluși trup îngrozitor de alb, pe care ar fi vrut să-l topească în trupul lui ca pe-o zăpadă în pământ, și care totuși rămânea al ei.

Se auzea zăngănitul linguriței în paharul cu oranjadă, batjocoritor parcă.

Dănuț sări în sus.

– Rușine! Să-ți fie rușine! Asta-i cruzime! N-ai inimă!

– Fiindcă beau oranjadă?

Apucând-o cu violență, Dănuț o ridică în brațe și, blând, o așază pe genunchii lui.

– Adina, de ce nu ți-e milă de mine?

Și cu veșnica mișcare a copiilor alintați, își alipi obrazii de sânii ei.

– Spune-mi că nu-i adevărat... Te rog, Adina. Fii bună și spune-mi că nu-i adevărat.

Și obrazul, frământându-se, căuta goliciunea sânilor și a adevărului dorit.

– Dănuț, dar ce-i cu tine? Ce să nu fie adevărat? Nu mai înțeleg nimic!... Hai, prostuțule! Nu ești tu pajul meu rău și cuminte?...

Îi vorbea în obraz, gâdilindu-l cu suflarea caldă și cu genele. Vorbele ei graseiate erau zâmbitoare, naive și cu parfum de miere.

– Adina, nu mă mai iubești! se tângui Dănuț. Spune-mi drept, adevărat... Jură-te, Adina! Te rog, ju...

O sărutare se adânci ascuțit în buzele lui. Două mânuțe îi înțeleștară părul, sălbatic. Un tremur de frunzișuri sub lună îi străbătu adânc. Gâfâiau.

Brațul lui Dănuț îi încolăci trupul pe sub chimono. Căpătându-și suflarea, începu să o sărute la întâmplare, nebunește,